

J. Babelus

F

Raitelin ammija

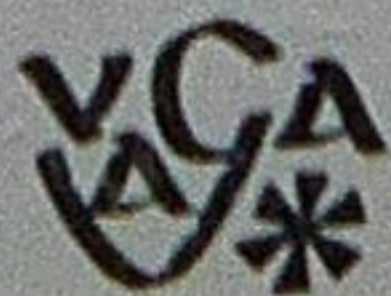
V

J. Babelis

K2
Ba14

Raitelių armija

0013

Rusiskalnio kaimo
Biblioteka

VILNIUS 1964

Pamatęs mane, Savickis, šeštosios divizijos štabo viršininkas, pakilo, ir aš nusistebėjau galiūnišku jo grožiu. Jis pakilo ir savo raitūzų purpuru, ant šalies nusmaukta melsvai rausva kepurike, į krūtinę įkaltais ordinalais perskrodė pirkia pusiau, kaip vėliava kad perskrodžia dangų. Nuo jo trenkė kvepalais ir šleikščia muilo vėsa. Jo ilgos kojos panėšėjo į merginas, lig pečių sukaustytas blizgančiais botfortais.

Jis nusišypsojo man, šmaukštelėjo bizūnu per stalą ir prisitraukė artyn įsakymą, ką tik padiktuotą armijos štabo viršininko. Tai buvo įsakymas Ivanui Česnokovui žygiuoti su jam patikėtu pulku Čiugunovo — Dobryvodkos kryptimi ir, stojus į mūšį su priešininku, pastarąjį sunaikinti..

„...Šią sunaikinimą,— ėmė rašyti divizijos štabo viršininkas ir pritepliojo visą lapą,— pavedu to paties Česnokovo atsakomybei ligi pat aukščiausios priemonės, kurį ir nudėsiu vietoj, kuo jūs, draugas Česnokovai, dirbdamas su manim fronte nebe pirmą mėnesį, negalite abejoti...“

Divizijos štabo viršininkas suraitė parašą, sviedė įsakymą pasiuntiniams ir atsuko į mane pilkas akis, kuriose žaidė linksmumas.

Aš padaviau jam raštą, kad esu komandiruojamas į divizijos štabą.

— Pravesti įsakymu! — tarė štabo viršininkas. — Pravesti įsakymu ir paskirti visus malonumus, išskyrus priekinį. Tu raštingas?

— Raštingas,— atsakiau aš, jausdamas pavydą tos jaunystės plienui ir žiedams,— Peterburgo universiteto teisės mokslų kandidatas...

— Tu iš kinderbalzamų,— sušuko jis nusijuokdamas,— ir akiniai ant nosies. Koks nupiepėlis!. Siuntinėja jus nesiklaus-

dami, o čia skerdžia už akinius. Pagyvenusi su mumis gerai?

— Pagyvensiu,— atsakiau ir išėjau drauge su butininku į kaimą ieškoti nakvynės.

Butininkas nešė ant pečių mano skrynutę, prieš mus tįsojo kaimo gatvė, apvali ir geltona kaip moliūgas, padangėje leido paskutinį rausvą kvapą mirštanti saulė.

Mes priėjome pirkią su išmargintais sienojų galais, butininkas sustojo ir staiga tarė, nesmagiai šypsodamas:

— Velniava čia pas mus su akiniais, ir sudrausti negalima. Būk tu kuo nors pranašesnis — tave gyvą čia užgrauš... O pagadink damą — pačią nekalčiausią damą, tada kovotojai tave myluote myluos.

Jis palūkuriavo su mano skrynute ant pečių, priėjo prie manęs visai arti, paskui atšoko nusiminęs ir įbėgo į pirmąjį kiemą. Ten ant šieno sėdėjo kazokai ir skutosi vienas kitą.

— Va, kovotojai,— tarė butininkas ir pastatė ant žemės mano skrynutę.— Pagal draugo Savickio įsakymą jūs privalot šitą žmogų priimti į savo patalpas ir be kvailiojimų, nes šitas žmogus nukentėjęs nuo mokslų...

Butininkas išraudo ir nuėjo neatsigreždamas. Aš pridėjau ranką prie kepurės ir atidaviau kazokams pagarbą. Jaunas vaikinys su žemyn krintančiais lino plaukais ir gražiu riazanietišku veidu priėjo prie mano skrynutės ir išmetė ją už vartų. Paskui atsuko į mane užpakalį ir su ypatingu įgudimu ėmė leisti nešvankius garsus.

— Pabūklas numeris du nuliai,— šūktelėjo jam vyresnio amžiaus kazokas ir nusijuokė,— pliek greitąja...

Vaikinys parodė visą nesudėtingą savo išmonę ir nuėjo. Tuomet, šliaužiodamas žeme, aš pradėjau lasioti rankraščius ir skylėtas savo išdėvas, iškritusias iš skrynutės. Viską surinkau ir nusinešiau į kitą kiemo galą. Prie pirkios ant plytgalių stovėjo katilas, jame virė kiauliena. Iš jo virto garas, kuris priminė gimtojo namo dūmą kaime ir jaukė manyje badą su neapsakoma vienatve. Aš apklojau sudaužytą savo skrynutę šienų, pasidariau iš jos pagalvį ir atsiguliau ant žemės, norėdamas perskaityti „Pravdoje“ Lenino kalbą Antrajame Kominternio kongrese. Iš už dantytų kalnelių plieskė į mane saulė.

kazokai mindžiojo man kojas, vaikinas be atvangos tyčiojosi iš manęs, mielos eilutėsėjo į mane erškėčiuotu keliu ir negalėjo manęs pasiekti. Tuomet aš atidėjau laikraštį į šalį ir nuėjau pas šeimininkę, kuri priebutyje suko verpalus.

— Šeimininke,— tariau aš,— man reikia užesti...

Senė pakėlė į mane pasklidusius apyžlibių akių baltymus ir vėl juos nuleido.

— Draugas,— tarė ji patylėjusi,— jau man įgriso, aš noriu pasikarti.

— Nusprogtum kur, smarve prakeikta! — sumurmėjau aš tuomet apmaudingai ir stumtelėjau senę kumščiu į krūtinę,— dar man čia su jumis plepėti...

Ir atsigręžęs aš pamačiau netoliese numestą svetimą kardą. Rimta žąsis kryptinėjo po kiemą ir snapu nerūpestingai valėsi plunksnas. Aš prisivijau ir primygau ją prie žemės, žąsies galva trekstelėjo po mano batu, trekstelėjo ir pasruvo kraujais. Baltas kaklas tįsojo ant mėšlo, merdincio paukščio sparnai luopsėjo.

— Nusprogtum kur, smarve prakeikta! — tariau aš, kardu naršydamas žąsį.— Iškepk man ją, šeimininke.

Senė, blyksėdama žlibumu ir akiniais, paėmė paukštį, suvyniojo į prijuostę ir nusinešė į virtuvę.

— Draugas,— tarė ji patylėjusi,— aš noriu pasikarti,— ir įėjusi uždarė duris.

O kieme kazokai jau sėdėjo aplink savo katilą. Jie sėdėjo nejudėdami, tiesūs kaip žyniai ir nežiūrėjo į žąsį.

— Vyrukas mūsiškis,— pasakė apie mane vienas iš jų, mirkstelėjo ir pasisėmė šaukštu kopūstų.

Kazokai pradėjo vakarieniauti santūriai, gražiai, kaip muzikai, gerbią viens kitą, o aš nuvaliau kardą smėliu, išėjau už vartų ir vėl grįžau, širdį maudžiamas. Viršum kiemo, tarsi prastas auskaras, kabojo mėnulis.

— Brolyti,— staiga tarė man Surovkovas, vyresnysis kazokas,— prisėsk prie mūsų užkrimsti, pakol tavo žąsis iškeps...

Jis ištraukė iš už aulo atsarginį šaukštą ir padavė jį man. Mes pasrėbėm kareivių gamybos kopūstų ir suvalgėm kiaušieną.

— O ką ten laikrašty rašo? — paklausė vaikiną su lino plaukais ir pasislinko, užleisdamas man vietą.

— Laikrašty Leninas rašo,— tariau aš, išsitraukdamas „Pravdą“,— Leninas rašo, kad visko pas mus trūksta...

Ir garsiai, kaip triumfuojantis kurčius, perskaičiau kazokams Lenino kalbą.

Vakaras apglobė mane gaivia savo prietemų drėgmės drobulė, vakaras pridėjo prie mano degančios kaktos savo motiniškus delnus.

Aš skaičiau ir džiūgavau ir džiūgaudamas sekiau paslaptinę Lenino tiesės kreivę.

— Tiesa kiekvienam šnervę kutena,— tarė Surovkovas, kai aš baigiau,— bet kaip ją iš krūvos ištrauksi? O jis kerta stačiai, kaip višta į grūdą.

Taip pasakė apie Leniną Surovkovas, štabo eskadrono būrio vadas, ir paskui mes nuėjom ant šieno prėslo miegoti. Mes ten miegojom šešiese, šildydami vienas kitą, susipynusiom kojom, po kiauru stogu, praleidžiančiu žvaigždes.

Aš miegojau ir sapnavau moteris, tik man grikšėjo ir sruvo aptaškyta kraujais žudiko širdis.